

skulle repareres paa Hartkornet, halvt paa Brugerne og halvt paa Eierne, uden Hensyn til de bestaaende Kontrakter. Jeg skal ikke forbyde mig i Spørgsmaalet om, hvorvidt det er hensigtsmæssigt at lade Eierne og Brugerne bidrage til disse Udgifter i det forestrevne Forhold. Min ærede Nabo tilvoensfere (Breinholt) oplyste igaar, at det meget vel kunde være, at Lovbestemmelsen langt fra at befordre sit Formaal, nemlig at begunstige Brugerne, i visse Tilfælde kunde blive til Støde for Brugerne, nemlig naar der mellem Eier og Jorpagter bestod det Forhold, at Eierne havde at udrede samtlige herhen hørende Udgifter, idet nemlig Lovforlagets Bestemmelse vilde medføre, at Jorpagteren kom til at udrede den halve Udgift. Jeg skal henvise til, at den ærede Indenrigsminister saavel i dette som i det andet Thing har gjort vægtige Indvendinger mod denne Bestemmelse, og at han i det andet Thing har af sine Betragtninger konkluderet, at denne Bestemmelse ikke er retfærdig mod Eierne. Der er i det andet Thing kommet forskjellige Betragtninger frem, som gik ud paa at vise, at det er et stort Spørgsmaal, om det ikke netop er naturligt, at Jæsterne og Jorpagterne komme til at udrede disse Udgifter helt. Udgifterne skulle jo udredes i et Tidrum af 15 Aar, og naar da Jorpagtningens eller Jæsteforhold består i 15 Aar, vil altsaa i dette Tidrum alene Jorpagterne eller Jæsterne have Fordel af Jernbaneanlægget, hvorimod Eierne ikke vil have nogen Fordel, idet han jo ikke, saa længe Jorpagtningens- eller Jæsteforholdet består, vil faae højere Jorpagtningens- eller Jæstefgift end tidligere. Og skulde et Jorpagtningens- eller Jæsteforhold ophøre inden Udløbet af 15 Aar, vilde den paagældende Jæstet eller Jorpagter ogsaa komme til kun at svare Bidrag i det Antal Aar, i hvilke han nød Godt af den forpægede Indtægt, Jernbaneanlægget vilde skaffe ham. Men jeg skal, som sagt, ikke forbyde mig i Spørgsmaalet om, hvorvidt Delingsforholdet er heldigt. Det ærede Medlem fra Horsens (Sesken) fremhævede, at det ikke vil faae meget stor praktisk Betydning, og det vil jeg meget gjerne tro. Det har ikke meget stor praktisk Betydning indenfor selve Jernbanelovens Omraade; men efter min Mening har det en anden meget stor praktisk Betydning, idet den omhandlede Bestemmelse gaar ud paa at opstille et nyt Princip i Lovgivningen, som jeg mener er i Strid med rigtige Retningsætninger. Den gaar ud paa at slaa fast som Princip, at Lovgiveren skal kunne paa det formueretlige Omraade foretage Forandringer i allerede bestaaende Rettsforhold og berybe Enkeltmands Rettigheder, som har efter utvivlsomme Aare Kontrakter har. Det forekommer mig ikke, at Lovgiveren kan gjøre dette. Det kan ikke her være afgørende, at den enkelte Lov indenfor sit eget Omraade ikke har stor praktisk Betydning;

det er selve Principet, der har en ganske overordentlig praktisk Betydning. Naar først den her omhandlede Bestemmelse er givet, saa har Landsthinget været med til at slaa det Princip fast, at Lovgiveren skal kunne gribe ind i bestaaende formueretlige Forhold. Det kan ikke nytte at henvise til, at dette i det enkelte Tilfælde ikke har nogen stor praktisk Betydning, thi det kan i Faldens Løb faae det. Der er meget, der rører sig rundt om i Europa, og man veed ikke, hvor Forholdene føre hen. Der kan meget godt komme Aider, hvor der kan være en Tendens til paa meget omfattende Omraade at gribe ind i bestaaende formueretlige Forhold. Høve vi saa en Gang slaaet dette Princip fast, saa vil man ikke undlade til Støtte for en Lovbestemmelse i samme Retning at paaberaabe sig, at dette Princip jo engang er blevet slaaet fast. Det er Noget, Landsthinget ikke vil kunne væge sig imod. Jeg kan ikke skjønne rettere, end at denne Bestemmelse bør udgaa eller ogsaa forandres derhen, at Delingsforholdet vel bliver bestaaende, men med Forbehold af alle bestaaende kontraktmæssige Forhold. Jeg kan ikke skjønne, at det paa nogen Maade kan gaa an, at man i en saa vigtig Lov som denne Jernbanelov ved et lille Afhang med Hensyn til en mindre vigtig Bestemmelse indsmugler et saa vigtigt Princip. Jeg veed vel, at der er megen Uengstelse for at lade Loven gaa tilbage til det andet Thing, at der er Mange, der frygte for, at hvis Loven gaar tilbage til det andet Thing, selv med den mindste Forandring, saa skal hele Loven strande. Det er en Uengstelse, som altsaa gaar i samme Retning som den tidligere tilstedeværende Uengstelse for at lade Finantsloven gaa tilbage til det andet Thing, af Frygt for, at en i Landsthinget vedtagen Forandring i Finantsloven skulde bringe denne til at strande. Denne Betragtning vil man nu ogsaa gjøre gjældende paa hele det øvrige Lovgivningsomraade. Jeg kan imidlertid ikke paa nogen som helst Maade tro, at denne Frygt er begrundet; jeg kan ikke paa nogen som helst Maade tænke mig, at en Forandring som den, jeg her har omtalt, og som jo ikke behøver at bestaa i, at man stryger hele dette Medlem, men blot kan bestaa i, at man udelader de Ord: „Uden Hensyn til bestaaende Kontrakter“, og altsaa lader Reglen staa som almindelig Regel, men med Forbehold af de bestaaende Kontrakters Gyldighed, skulde bringe Loven til at strande. Det er jo med Hensyn til selve Jernbaneanlægene et rent underordnet Spørgsmaal. Jeg kan ikke tænke mig, at den meget store Majoritet, som i det andet Thing har vedtaget Bestemmelserne om disse Baner, skulde af Hensyn til en saadan for Jernbaneanlægene uvæsentlig Forandring standse hele Loven. Jeg har ogsaa ved at gjennemløse Forhandlingerne i Folkethinget lagt Mærke til, at netop et af de Medlemmer, der støttede denne Bestemmelse og talte for den, udtrykkelig udtalte,